

Uitwerking Regiovisie Geweld in huiselijke kring

Aan: PHO SA

Datum: sept. 2014

Van: Werkgroep Regiovisie

Deelnemers werkgroep: Simone Berk (Leiderdorp), Berthilde Borreman (Zuidplas), Leontien Buitendijk/Karin Louisse (Alphen aan den Rijn), Tanja Cowall (Katwijk), Marion Nieuwkoop (Nieuwkoop), Katrien Overal/Tessa Helleman (Gouda) en Anita van Zeijl, voorzitter (Leiden).

Inleiding

Alle centrumgemeenten Vrouwenopvang en Huiselijk Geweld zijn door VWS opgeroepen om met de regio een regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling op te stellen. Begin 2014 is de Regiovisie Geweld in Huiselijke Kring Hollands Midden 2014 -2018 vastgesteld. Het betreft een document op hoofdlijnen, waarin de uitgangspunten van beleid voor de komende jaren zijn vastgelegd. Op onderdelen vraagt de visie een nadere uitwerking.

Een ambtelijke werkgroep is hiermee aan de slag gegaan en heeft hiervoor een opdracht geformuleerd. De werkgroep werkt de regiovisie op drie onderdelen nader uit:

1. Opstellen van een heldere taakverdeling tussen centrumgemeente en regiogemeente en daarmee aangeven welke verantwoordelijkheden en daaruit voortvloeiende taken gemeenten hebben.
2. Opstellen van een model preventieplan, dat door gemeenten gebruikt kan worden om tot planmatige preventie te komen, gericht op voorkomen van en vroegtijdige signalering en snelle interventie bij geweld in huiselijke kring.
3. Formuleren van prestatie-indicatoren aan de hand waarvan de resultaten kunnen worden gemonitord. Het gaat om algemene prestatie-indicatoren, maar ook indicatoren voor 'Veilig Thuis', advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling.

Doel is eind van het jaar de verschillende onderdelen op te leveren.

Met deze notitie leveren bieden we het resultaat van de 1^e opdracht aan.

Besluit PHO

1. De hierboven geformuleerde opdracht aan de werkgroep Regiovisie vast te stellen
2. Deze notitie en bijlage vast te stellen en er naar te handelen, door de gemeentelijke taken op te pakken. De te volgen uitwerking van de opdrachten 2 en 3 zullen daarbij als ondersteuning dienen.

Wat wordt verwacht van gemeenten in Hollands Midden in het kader van de uitvoering van de Regiovisie Geweld in Huiselijke Kring?

(Teksten uit de regiovisie zijn hieronder cursief weergegeven.)

1. Beleidssturing:

Individuele gemeenten hebben een eigenstandige rol in beleidssturing op preventie, vroegsignalering en laagdrempelige aanpak van (lichtere) problematiek en nazorg. Deze rol moet worden verankerd in subsidieafspraken met partijen die een rol hebben in de aanpak van geweld in huiselijke kring.

2. Preventieplan opstellen. De werkgroep Regiovisie maakt hiervoor een model-preventieplan.

Planmatige preventie richt zich op de beïnvloeding van de gehele bevolking in de gemeente, maar er is ook een gerichte benadering van risicowijken, daarbinnen van risicogroepen en daarbinnen van risicogezinnen. De regiogemeenten ondersteunen de regionale publiekscampagnes bijvoorbeeld door plaatsing van informatie op de gemeentelijke website en op de gemeentelijke pagina's in huis-aan-huisbladen. Zij vragen bij door hen gesubsidieerde organisaties aandacht voor de problematiek van geweld in huiselijke kring en maken daarover subsidieafspraken. Aandacht voor voorlichting en samenwerking met minder voor de hand liggende partijen zoals zelforganisaties en moskeeën.

3. Deskundigheidsbevordering bij professionals ter bevordering van vroegsignalering en laagdrempelige aanpak.

Ook de Wijkteams en Jeugd- en Gezinsteams moeten voldoende professionele kennis en vaardigheden hebben om problematiek te herkennen, het aan de orde stellen van HG en KM en adequaat te handelen. Aandacht voor handelingsverlegenheid!

4. Deskundigheidsbevordering vrijwilligers (bijv. In veilige handen) en mantelzorgers in het kader van bevorderen vroegsignalering door informele zorg / vrijwilligers.
5. Laagdrempelige aanpak van (lichtere) problematiek en nazorg. Implementatie methodiek in SWT/wijkteams/JGT. Vastleggen in subsidieafspraken of contracten met zorgaanbieders etc.

Toelichting:

Algemeen

- *Voor de aanpak van casuïstiek wordt systeemgericht gewerkt volgens 1Gezin1Plan1Regisseur.*
- *Regie zoveel mogelijk bij de cliënt en zorg en hulpverlening laagdrempelig en dichtbij beschikbaar waar het kan en centraal en meer sturend waar dat moet.*
- *Er is specifiek aandacht voor procesafspraken met en de rol en functie van de politie.*
- *De gemeente is er verantwoordelijk voor dat het benodigde hulp- en zorgaanbod beschikbaar en direct inzetbaar is.*

Per casus

- *Vermoedens worden altijd gevolgd door zorgvuldige professionele actie in de richting van het betreffende gezin of huishouden.*
- *Integrale en brede analyse van problematiek op basis van inventarisatie op alle leefgebieden met alle leden van het gezin/huishouden.*
- *Differentiatie in meldingen op basis van de hiervoor genoemde analyse waarbij weging van dreiging en complexiteit. Wet Meldcode is leidend. Zo nodig inschakelen van AMHK.*
- *Er is één plan, dat voor alle betrokkenen in het gezin of het huishouden alle nodige onderdelen van hulp en zorg beschrijft. In dat plan is ook een veiligheidsplan (waarin bijv. signs of safety zijn opgenomen) opgenomen waarin is vastgesteld wat nodig is voor het duurzaam herstel van veiligheid. Herstel is altijd maatwerk en heeft in het plan, na het realiseren van veiligheid, de hoogste prioriteit. Het gezin voert zoveel mogelijk regie over het eigen zorgplan.*
- *Zorgcoördinatie (casemanagement) zorgt dat het plan dat op basis van een analyse op alle levensgebieden met het gezinssysteem is opgesteld, wordt uitgevoerd.*
- *De zorgcoördinator is de vaste contactpersoon voor het gezinssysteem of het huishouden, die het hulpaanbod volgens de 1 gezin 1 plan methodiek coördineert en zo nodig een bemiddelende rol speelt tussen gezin en hulpaanbod.*
- *De zorgcoördinator moet toegerust zijn om de complexiteit van de problematiek aan te kunnen en het gezin/huishouden moet vertrouwen hebben in de persoon van zorgcoördinator.*
- *De gemeenten moeten er voor zorgen (via subsidieafspraken) dat de zorgcoördinator een dusdanige positie krijgt binnen de lokale infrastructuur en binnen de sociale wijkteams/jeugd- en gezinsteams dat hij/zij effectief kan zijn in de coördinatiefunctie.*
- *Onder professionele begeleiding delen betrokkene 'hun geheim' van geweld met (een aantal) personen uit hun sociale netwerk.*
- *Sociale netwerken versterken, ondersteunen en eventueel herstellen of zo nodig zelfs opbouwen met behulp van vrijwilligers (vgl. Benno L.)*
- *De sociale omgeving moet een beroep kunnen doen op een professioneel netwerk voor het vragen van advies en hulp. Denk aan huisarts, consultatiebureau, wijkverpleegkundige, woningcorporatie, enz. maar ook sociaal wijkteam, CJG en team J&G. Hier ligt nadrukkelijk een opdracht voor gemeenten om deze netwerken te bevorderen. .Laagdrempelig en dichtbij kunnen melden (in wijk of dorp)*

Tenslotte

De kinderombudsman heeft dit voorjaar in een rapport over de aanpak kindermishandeling een aantal concrete voorstellen gedaan, die een bijdrage moeten leveren aan het terugdringen van dit probleem. De voorstellen zijn hieronder opgenomen en zijn voor alle gemeenten van belang. De werkgroep regiovisie zal van de aanbevelingen betrekken bij het opstellen van het model preventieplan (opdracht deel 2)

Alle vrouwen worden in de zwangerschap op risicosituaties voor kindermishandeling gescreend en krijgen indien nodig een effectief preventieprogramma aangeboden.
Alle jonge ouders ontvangen gerichte voorlichting over de in de wet vastgelegde norm van geweldloos opvoeden, met informatie over de effecten van geweld op kinderen en opvoeding strategieën zonder geweld.
Alle jonge ouders worden gericht voorgelicht over het (omgaan met) huilgedrag van baby's en over risico's van het Shaken Baby syndroom.
Met alle ouders die het CJG bezoeken wordt volgens effectieve screeningslijsten en gespreksprotocollen gecommuniceerd over opvoedzorgen en mogelijke signalen van kindermishandeling.
Wanneer ouders of kinderen signalen van beginnende of dreigende kindermishandeling afgeven, zijn werkzame opvoed ondersteunende programma's met specifieke aandacht voor mishandeling beschikbaar.
Alle kinderen worden zowel in het basisonderwijs als in het VO voorgelicht over verwaarlozing, geweld en (seksueel) misbruik tegen kinderen, en hoe kinderen daarmee het beste kunnen omgaan. Op alle scholen zijn programma's voor kinderen ingevoerd waarin de nadruk ligt op kennisverwerving op dit terrein.
Leerkrachten, kinderopvangwerkers en artsen en verpleegkundigen waar kinderen veelvuldig contact mee hebben, zijn getraind in het signaleren van kindermishandeling. Een meldcode kindermishandeling is ingevoerd op de plaatsen waar kinderen regelmatig komen: onderwijs- en kinderopvanginstellingen, het CJG, JGZ, huisartsenpraktijken en in wijkteams.
Alle kinderen die betrokken zijn bij situaties van huiselijk geweldsincidenten waarbij de politie of het SHG is betrokken, of die verblijven in een instelling voor vrouwenopvang, krijgen een preventief hulpaanbod. Hiervoor is voldoende capaciteit van preventieve interventies beschikbaar.
Kinderen die in de vrouwenopvang en maatschappelijke opvang verblijven krijgen passende zorg voor zichzelf: er is specifieke begeleiding voor de kinderen, er wordt met hen gesproken over wat zij hebben meegemaakt, zij ontvangen psycho educatie en indien nodig behandeling.
Burgers weten dat zij advies kunnen vragen en waar als zij zich zorgen maken over een kind in hun omgeving. Zij weten ook waar zij zelf (opvoed)advies kunnen inwinnen.
Wat is er nog nodig: Verdere versterking signalering en opvolging Weerbaarheid kinderen vergroten Versterken sociale samenhang en netwerken rondom risicogezinnen